

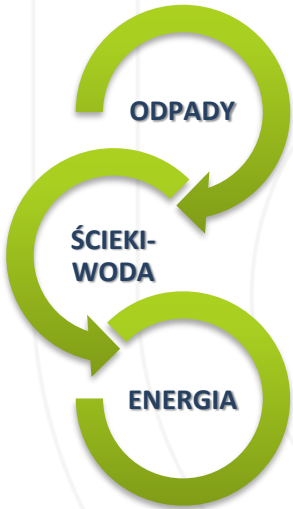
BIOGAZ JAKO NARZĘDZIE DO BUDOWY SPOŁECZNOŚCI ENERGETYCZNYCH NA PRZYKŁADZIE GMINY TYCHY

Zbigniew Gieleciak
Prezes Zarządu Regionalnego Centrum Gospodarki Wodno – Ściekowej S.A.
Przewodniczący Rady Tyskiego Klastra Energii

Seminarium XVI „TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA POLSKICH MIAST”
18 luty 2021 r.

REGIONALNE CENTRUM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ S.A. W TYCHACH (RCGW S.A.)

- ❑ Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. zostało założone **1996 roku jako jedno-osobowa spółka komunalna miasta Tychy.**
- ❑ **Kapitał zakładowy: 229 407 000 zł;**
- ❑ Właściciel i eksploatacja **Oczyszczalni Ścieków Tychy–Urbanowice** z możliwością oczyszczania **42 000 m³ ścieków komunalnych / dobę;**
- ❑ Właściciel **> 400 km sieci kanalizacji sanitarnej** oraz **34 przepompowni** w Tychach;
- ❑ Inwestor i eksploatacja **Wodnego Parku Tychy.**

OD 2006 ROKU – WYTWÓRCA ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW TO ELEMENT GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA JAKO FUNDAMENT *transformacji energetycznej gminy*

Oczyszczalnia źródłem rozwiązań funkcjonująca w oparciu o ideę gospodarki cyrkularnej.

- ✓ Oczyszczalnia ścieków jako **ŹRÓDŁO ENERGII DLA MIASTA**;
- ✓ Oczyszczalnia ścieków jako kopalnia cennych zasobów takich jak **WODA, FOSFOR, DWUTLENEK WĘGLA, WODÓR**;
- ✓ Oczyszczalnia ścieków jako miejsce **unieszkodliwiania odpadów przemysłowych**.

ODPAD TO NIE BALAST, ODPAD TO SUROWIEC WTÓRNY, KTÓRY MOŻE SŁUżyć DO GENEROWANIA WARTOŚCI DODANEJ W MYŚL ZASADY:

„TWÓJ ODPAD MOIM PRODUKTEM”

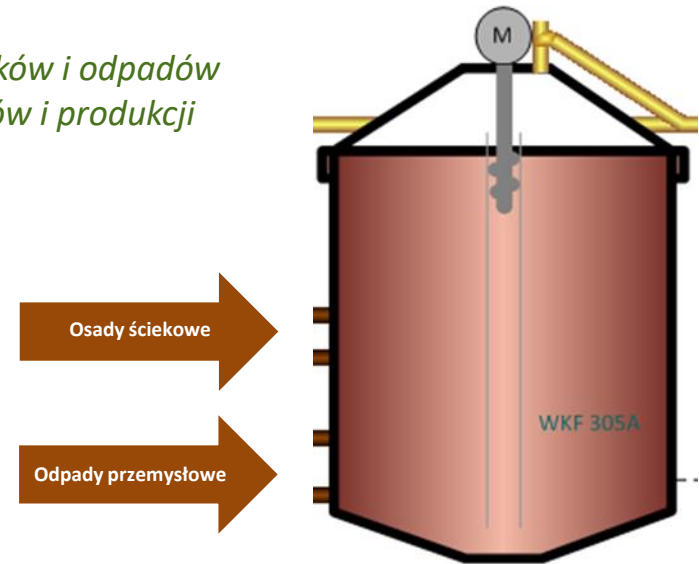
ZMINIMALIZOWANIE ILOŚCI POWSTAJĄCYCH NA OŚ ODPADÓW ORAZ UNIESZKODLIWIANIE „ZEWNĘTRZNYCH ODPADÓW”

Odzysk/unieszkodliwianie odpadów oraz przetwarzanie odpadów pochodzących z zakładów przemysłowych wspólnie z osadami ściekowymi – HYBRYDOWA PRODUKCJA BIOGAZU W PROCESIE KOFERMENTACJI

*Wykorzystanie tzw. **sybiozy przemysłowej** – wydzielone strumienie ścieków i odpadów przemysłowych jako substancje wspomagające proces oczyszczania ścieków i produkcji energii.*

Perspektywy:

- Autotermiczne zagospodarowanie osadów ściekowych - utylizacja powstających na OŚ osadów ściekowych w procesie suszenia oraz spalania, zgazowania lub współspalania w elektrociepłowni;
- Zagospodarowanie powstających podczas procesu termicznego odpadów:
  - a) produkcja kruszywa sztucznego;
  - b) produkcja materiałów do rekultywacji.

WYSOKOSPRAWNA PRODUKCJA I ZAGOSPODAROWANIE BIOGAZU

Rok	Produkcja biogazu [m ³]	Produkcja energii cieplnej [GJ]	Wskaźnik uzysku energii elektrycznej z wyprodukowanego m ³ biogazu [kWh/m ³]
2013	3 727 753	33 001	1,991
2014	4 356 538	35 298	1,803
2015	5 619 618	38 731	1,494
2016	6 008 251	38 793	1,408
2017	6 351 122	40 047	1,356
2018	6 490 662	56 618	1,879
2019	6 596 686	66 334	2,115
2020	6 207 598	64 849	2,389

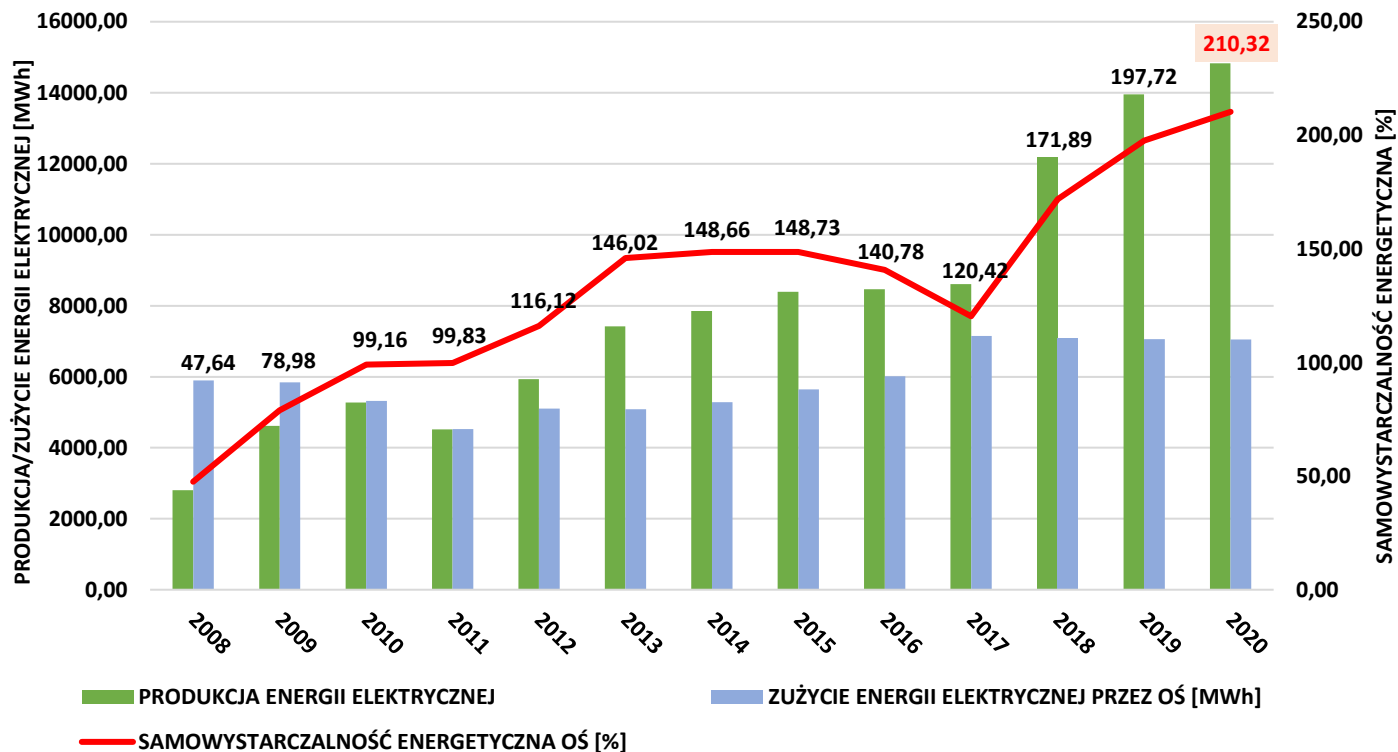
ZABUDOWA AGREGATÓW KOGENERACYJNYCH

OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW → dwa o mocy elektrycznej: **345 kW** i cieplnej: **531 kW** każdy
jeden o mocy elektrycznej: **400 kW** i cieplnej: **394 kW**

WODNY PARK TYCHY → trzy o mocy elektrycznej: **400 kW** i cieplnej: ok. **430 kW** każdy

6 jednostek kogeneracyjnych o sumarycznej
mocy zainstalowanej – **2,29 MW**

SAMOWYSTARCZALNOŚĆ ENERGETYCZNA

**Samowystarczalność
oczyszczalni ścieków
w Tychach:
> 210%!**

Średnia wartość wg IGWP
w 2016r. wynosiła 40,86%
dla przedsiębiorstw dużych
i 47,71% dla przedsiębiorstw
średnich.

**PIERWSZA PASYWNA PLUS
OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
W POLSCE, LIDER POD
WZGLĘDEM BILANSU
ENERGETYCZNEGO WŚRÓD
PRZEDSIĘBIORSTW
WODNO-
KANALIZACYJNYCH
W EUROPIE.**

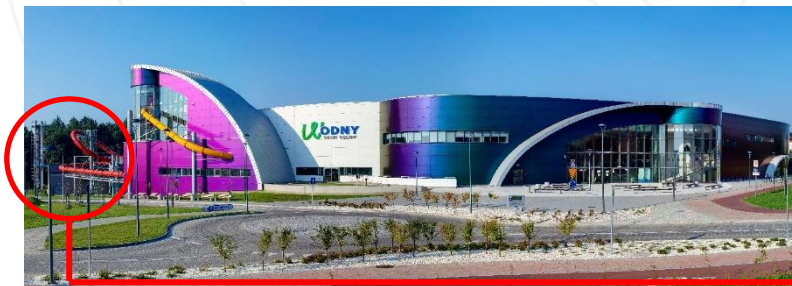
ZASILANIE OBIEKTÓW ZEWNĘTRZNYCH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ENERGIAŁ BIOGAZU

Budowa Parku Wodnego w Tychach jako przykład racjonalnej gospodarki energetycznej opartej na OZE

Dzięki sprawnie funkcjonującej gospodarce energetycznej średnia ilość produkowanego na tyskiej oczyszczalni ścieków biogazu wynosi średnio **ponad 17 tys.m³/dobę!** – to wystarczająca ilość do zasilenia oczyszczalni i Wodnego Parku Tychy.

POKRYCIE 100% ZAPOTRZEBOWANIA
PARKU NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I CIEPŁO

WÓDNY
PARK TYCHY

SymbioTychy

OBSZAR ENERGETYCZNY

*Całkowite pokrycie
zapotrzebowania tyskiej
oczyszczalni ścieków na energię
elektryczną i ciepło*

ZASILANIE
WODNOGO
PARKU
TYCHY

WYSOKOSPRAWNA
PRODUKCJA ENERGII
ELEKTRYCZNEJ I CIEPŁA

OCZYSZCZANIE
ŚCIEKÓW

UNIESZKODLIWIANIE
OSADÓW ŚCIEKOWYCH
I ODPADÓW
PRZEMYSŁOWYCH

AUTOTERMICZNE
ZGAZOWANIE
OSADÓW

PRODUKCJA ENERGII
ELEKTRYCZNEJ
I CIEPŁA

*Całkowite pokrycie
zapotrzebowania Wodnego Parku
na energię elektryczną i ciepło*

PRODUKCJA BIOGAZU

USZLACHTNIANIE
BIOGAZU DO
BIOMETANU

HODOWLA ALG

ZASILANIE MIASTA
np. TROLEJBUSY,
SAMOCHODY
ELEKTRYCZNE
I HYBRYDOWE,
OŚWIETLENIE

BIOGAZ JAKO ŹRÓDŁO ENERGII W MASTER ODPADY I ENERGIA SP. Z O.O.

KOLEJNYM PO RCGW S.A. PRODUCENTEM BIOGAZU W TYCHACH JEST SPOŁKA MASTER ODPADY I ENERGIA.

Biogaz z odgazowania składowiska

- Agregat kogeneracyjny o mocy 300kW_e i 340kW_Q

Biogaz z mechaniczno-biologicznej instalacji przetwarzania odpadów (fermentacja)

- Agregat kogeneracyjny o mocy 332kW_e i 365kW_Q
- Agregat kogeneracyjny o mocy 332kW_e i 365kW_Q

Łączna moc czynna elektryczna to 0,964MW.

Ilość biogazu zużytego przez agregaty	2 250 233 m ³
Ilość wyprodukowanej energii elektrycznej	4032,650 MWh
Zapotrzebowanie na energię elektryczną	5441,112 MWh
Ilość energii oddanej do sieci	1338,773 MWh
Ilość wyprodukowanej energii cieplnej	8 982GJ
Ilość energii cieplnej sprzedanej do sieci	3 048 GJ

TYSKI KLASTER ENERGII – BUDOWA SPOŁECZNOŚCI ENERGETYCZNEJ

TYSKI KLASTER ENERGII – POROZUMIENIE DLA ROZWOJU ENERGII ROZPROSZONEJ, SAMOWYSTARCZALNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ BEZPIECZEŃSTWA DOSTAW ENRGII.

Porozumienie skupiające 23 Członków:

- Gmina Tychy i Gmina Bieruń
- Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.
- Spółki komunalne w tym m.in. RCGW S.A., Master Odpady i Energia Sp. z o.o. TLT Sp. z o.o. i PEC Tychy Sp. z o.o.
- Lokalni przedsiębiorcy

Budowa Społeczności Energetycznej z wykorzystaniem lokalnego potencjału, w tym biogazu, który jest podstawowym źródłem wytwórczym. Łączna moc czynna instalacji RCGW S.A. wynosi ponad 2,29MW.

Ilość energii elektrycznej sprzedanej do sieci w roku 2020
przez RCGW S.A.

≈5000MWh

Ilość energii cieplnej sprzedanej do sieci w roku 2020
przez RCGW S.A.

≈ 5100GJ

TYSKI KLASTER ENERGII – CELE I DZIAŁANIA

Wymiana nadwyżek energii:

- Regionalne Centrum gospodarki Wodno-Ściekowej S.A., a także inni Członkowie generują nadwyżki energii sprzedawane do sieci. Przygotowywana jest budowa struktury umożliwiającej wymianę nadwyżek energii pomiędzy Członkami Klastra z wykorzystaniem mikrosieci i pętli energetycznych.

Rozwój elektromobilności:

- Tyskie Linie Trolejbusowe Sp. z o.o. stale inwestują w elektrobusy i punkty ładowania. Wśród Członków klastra są firmy produkujące ładowarki samochodów elektrycznych oraz słupy oświetleniowe z funkcją ładowania samochodów elektrycznych.

Zespoły Robocze:

- W strukturze Tyskiego Klastra Energii powołano Zespoły Robocze, będącymi ciałami eksperckimi i doradczymi, takie jak Zespół ds. fotowoltaiki, Zespół ds. magazynowania energii, Zespół ds. wodoru oraz Zespół ds. odpadów i biomasy.

Rozwój źródeł wytwórczych:

- W planach działania i strategii Klastra jest budowa nowych źródeł, zarówno mikroinstalacji jak i źródeł większych mocy, magazynów energii i własnych mikrosieci.

Moc	źródło	Możliwy uzysk energii elektrycznej
1 MW	biogaz	≈ 8000MWh/rocznie
1 MWp	Słońce (PV)	≈ 1000MWh/rocznie

TYSKI KLASTER ENERGII – DZIAŁANIA CZŁONKÓW

BUDOWA SPOŁECZNOŚCI ENERGETYCZNEJ – działania Członków Tyskiego Klastra Energii:

- montaż około 960 instalacji odnawialnych źródeł energii wytwarzających energię ciepłą i/lub elektryczną w domach jednorodzinnych, należących do mieszkańców gminy Tychy – realizowane przez UM Tychy,
- Rozbudowa instalacji produkcji biogazu na Oczyszczalni Ścieków Tychy-Urbanowice - zwiększenie potencjału wytwórczego RCGW S.A. o około 1/3, budowa farmy PV, budowa instalacji wychwytu, magazynowania i wykorzystania CO₂ z biogazu na cele przemysłowe,
- Modernizacja instalacji wytwórczej z biogazu a także budowa instalacji PV na obiektach Spółki Master Odpady i Energia,
- Śląskie Centrum Zielonej Energii – to swoiste centrum kompetencji prowadzone przez Zakład Produkcyjny Eplan Sp. z o.o. i Aqua Technologie Sp. z o.o.. Oferta skierowana jest zarówno do Członków jak i podmiotów spoza klastra chętnych do inwestowania w odnawialne źródła energii. Klient otrzymuje kompleksową wiedzę o możliwościach wykorzystania uwarunkowań nieruchomości, otrzymuje w pakiecie zarówno informacje, analizy i doradztwo dotyczące zastosowania i wykorzystania zielonej energii w tym różnych materiałów, urządzeń, technik i technologii.

BARIERY W TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ MIAST

BARIERY W ROZWOJU I TRANSFORMACJI

- Brak zdefiniowanej formy prawnej klastra energii, jasno zdefiniowanej roli koordynatora, konkretnych zapisów w ustawie Prawo Energetyczne lub w ustawy o Odnawialnych Źródłach Energii dotyczących Klastrow Energii tak jak to ma miejsce w przypadku Spółdzielni Energetycznych, wsparcia finansowego dla inwestycji, taryfy klastrowej itp..
- Zbyt duże wymogi kapitałowe w kontekście pozyskania koncesji na obrót w przypadku potrzeby działań wyłącznie lokalnych.
- Brak systemów pomiarowych i bilingowych służących bezpośrednim rozliczeniom pomiędzy wytwórcami i odbiorcami energii.
- Ograniczenia wynikające z ustawy o Zamówieniach Publicznych a dotyczące zakupu i sprzedaży energii elektrycznej pomiędzy podmiotami prywatnymi a JST.

REKOMENDACJE

- Budowa własnych źródeł wytwórczych.
- Misja edukacyjna dla mieszkańców.
- Zlecenie zadań związanych z rozwojem energetycznym miast wyspecjalizowanym komórkom Spółek Komunalnych.
- Współpraca z Ustawodawcą, Izbami, Stowarzyszeniami, Klastrami itp.. w celu wypracowania korzystnych warunków inwestowania w źródła wytwórcze oraz konsumpcji wyprodukowanej w nich energii na potrzeby miast.
- Działania B+R.

Dziękuję za uwagę

Zbigniew Gieleciak
Prezes Zarządu Regionalnego Centrum Gospodarki Wodno – Ściekowej S.A.
Przewodniczący Rady Tyskiego Klastra Energii

rcgw@rcgw.pl
www.rcgw.pl